

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

معاونت پژوهش

چکیده اندیشه‌های
حضرت آیه‌الله سیدمجتبی موسوی لاری
(دامت توفیقاته)

حسن ابراهیم‌زاده

موسوی لاری، مجتبی، ۱۳۱۴ -
چکیده اندیشه‌های حضرت آیه‌الله سید مجتبی موسوی لاری (دامت توفیقاته) /
گردآورنده حسن ابراهیم‌زاده؛ [برای] جامعه‌المصطفی ﷺ العالمية، معاونت پژوهش. - -
قم: جامعه‌المصطفی ﷺ العالمية، ۱۳۸۸.
۱۹۲ ص. - - (جامعه‌المصطفی ﷺ العالمية، معاونت پژوهش؛ ۱۷۸)
ISBN: 978-964-195-127-8 ۲۲۰۰۰ ریال
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه به صورت زیر نویس.
۱. اسلام - - مسائل متفرقه. ۲. اسلام - - عقاید. ۳. انسان (اسلام). الف. ابراهیم‌زاده، حسن،
گردآورنده. ب. جامعه‌المصطفی ﷺ العالمية، معاونت پژوهش. ج. عنوان.
۲۹۷/۰۲ ج ۸ / م ۱۱ BP

چکیده اندیشه‌های حضرت آیه‌الله سید مجتبی موسوی لاری (دامت توفیقاته)

گردآورنده: حسن ابراهیم‌زاده

ناظر: حسن امیر انصاری

چاپ اول: ۱۳۸۸ ش

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

صفحه‌آرایی: محمد باقر شُکری

چاپ: توحید ● قیمت: ۲۲۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۲۰۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

مراکز فروش:

● قم، میدان شهدا، خیابان حجّتیّه، فروشگاه مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر

المصطفی ﷺ. تلفکس: ۰۲۵۱۷۷۳۰۵۱۷

● قم، بلوار محمد امین، سه‌راه سالاریه، فروشگاه مرکز بین‌المللی ترجمه و

نشر المصطفی ﷺ. تلفن: ۰۲۵۱۲۱۳۳۱۰۶ - فکس: ۰۲۵۱۲۱۳۳۱۴۶

www.miup.ir, www.eshop.miup.ir

E-mail: admin@miup.ir, root@miup.ir

سخن ناشر

ای برادر تو همه اندیشه‌ای مابقی خود استخوان و ریشه‌ای
بذر تفکر را آفریدگار عقل و حکمت در نهاد انسان به ودیعه نهاد و
آدمی را برتر آفریدگان قرار داد و مایه تحسین خود خواند.
عقل، پادشاه همیشگی مملکت وجود انسان است و هر انسانی که
کمترین بهره‌ای از او برده باشد، اگرچه پوچ‌گرا هم باشد، خزانه
دولت جسم و روحش پر از بایدها و نبایدهاست؛ اما او نیز چونان
هر آفریده دیگر، دست نیازش را به درگاه بی‌نیاز دراز کرده است و از
او مدد می‌جوید تا راه رشد و کمال را پیموده و به مقام «خلیفة الله»
نایل شود.

کژاندیشان و شبه‌افکنان، راهزن این مسیرند و غافلان و ناآگاهان،
مایه سستی و گاه مرکب جهل مُرکّب‌اند. پس عقل را چاره‌ای جز دست
آویختن به ریسمان الهی نیست و اوست که فرمود: ﴿فَسئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾؛ و چه نیکو فرموده‌اند: «خذ العلم من اهله» چراکه:
ای بسا ابلیس آدم‌روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست

کتابی که پیش رو دارید عصاره‌ای از اندیشه‌های ناب عالم فرزانه آیه‌الله سید مجتبی موسوی لاری است که عمری پوینده راه علوم اهل بیت علیهم‌السلام وحی هستند.

جویندگان گوهر حقیقت با مطالعه این کتاب، گم‌شده خود را می‌یابند و با آن در برابر سیل ویران‌گر افکار باطل می‌ایستند. مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم با تشکر از مؤلف گرامی، امید دارد نشر این اثر ارزشمند و گام مؤثری در راه رشد و تعالی فرهنگ اسلامی باشد.

مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم
معاونت پژوهش

فهرست

۲۳	۱. انسان و خالق هستی
۲۳	معبود ایده آل
۲۴	مطلق بی نهایت
۲۵	لطیف و قادر مطلق
۲۵	توانایی خالق
۲۵	شایسته قانون گذاری
۲۶	مظهر توحید خالص
۲۷	معنابخش هستی
۲۷	سمت و سوی کاروان هستی
۲۷	تنها مؤثر در عالم
۲۸	پناه بردن به غیر خدا
۲۹	۲. انسان و جهان هستی
۲۹	زیبایی هستی
۳۰	رمز و راز عالم هستی
۳۱	هدف مند بودن هستی
۳۲	حیرت آور بودن موجودات
۳۳	کشف مجهولات
۳۵	۳. انسان و نسیم نیایش
۳۵	حرکت به سوی بی نهایت

- ۳۶ پیوستن به دریای لایتناهی
- ۳۶ سزاوار پرستش
- ۳۷ درک ژرفای نبایش
- ۳۷ عالی‌ترین واکنش سپاس‌گزاری
- ۳۷ دیدن حقیقت خویشتن
- ۳۸ در مسیر حرکت هستی
- ۳۸ پرواز به سوی پاکی و بلندگی
- ۳۹ ۴. انسان و گوهر ایمان
- ۳۹ سرچشمه خوش‌بینی
- ۳۹ ایمان مذهبی، ضامن اجرای اصول انسانی
- ۴۰ رابطه خوش‌بختی با رفع نیازهای درونی
- ۴۰ رسیدن به قله تعالی
- ۴۰ دشوارترین کشف بشر
- ۴۲ در جست‌وجوی دل آرام
- ۴۲ شهادت به نیروی برتر در جهان آفرینش
- ۴۳ کمال‌نهایی
- ۴۴ درک سازمان هستی
- ۴۴ نشانه اعتقاد به یک اصل
- ۴۴ آثار اعتقاد به خداوند
- ۴۵ روح تزلزل‌ناپذیر
- ۴۵ برخورد شخصیت فرا مادی
- ۴۶ روح مؤمن
- ۴۶ عامل آرامش
- ۴۶ هنر، مدیون حس دینی
- ۴۷ امور معنوی، تعیین‌کننده راه
- ۴۹ ۵. انسان و رسالت انبیا
- ۴۹ مکتب قوانین لایزال
- ۵۰ دعوت به فطرت
- ۵۰ اعتقاد به جریان پیوسته حق در تاریخ
- ۵۱ تفاوت مکتب انبیا با مکتب فلاسفه

۵۲ مکتب جهان‌بینی و جامعه‌بینی
۵۳ اعتدال و توازن، منطق ادیان الهی
۵۴ کنترل تندروی‌ها
۵۵ برداشتن حجاب‌های معنوی با زبان ساده
۵۵ بال پرواز به بی‌نهایت
۵۵ شکل‌گیری مدنیت و پیشرفت مادی بشر
۵۶ هم‌خوانی آموزه‌های انبیا در
۵۷ تربیت ناپایدار
۵۸ هجرت پیامبر ﷺ، معجزه ماندگار جهانی
۵۹ جهان و حیاتی دوباره
۶۱ ۶. انسان و کتاب هدایت
۶۱ قرآن، پدیده بی‌بدیل
۶۱ فراتر از زمان و مکان
۶۲ نظام فکری اصیل برای همه عصرها
۶۴ درک قرآن، نیازمند آگاهی
۶۴ ناتوانی دنیای مادی در برابر قرآن
۶۷ ۷. انسان و آرمان امامت
۶۷ خوش‌بختی در گرو بندگی
۶۸ مجریان قانون خداوند
۶۸ کشتی نجات از آتش
۶۹ ضرورت عقلی
۷۰ کمال در گرو امامت
۷۰ جدایی‌ناپذیری امامت و خلافت
۷۱ امت اسلامی، نیازمند زمامدار دینی
۷۲ امت اسلامی، نیازمند حاکم عادل
۷۳ امامت و حق انتخاب
۷۴ آغاز انحطاط مسلمانان
۷۵ مصداق‌های اولی الامر
۷۷ عصای دست استعمارگران
۷۸ امر به معروف، نفی جبر

۸. انسان و آموزه‌های اسلام ۷۹
- مکتب انسان ساز ۷۹
- یگانه برنامه جامع بشر ۸۰
- نسخه نجات انسان ۸۰
- مکتب درخشنده‌تر از دیروز ۸۱
- دین زندگی و زندگی ساز ۸۱
- جهان‌بینی و قانون ثابت ۸۲
- انسانی‌ترین و کامل‌ترین مکتب سیاسی - اجتماعی ۸۲
- مکتب دانش، بینش و احساس ۸۳
- تعالیم اسلام، منطبق بر فطرت و طبیعت انسان ۸۴
- مکتب پیشرفت مقبول، اصلاح ارزشمند، کنترل عالمانه ۸۴
- تنها باید از خداوند ترسید ۸۵
- محور سنجش عمل در مکتب اسلام ۸۶
- آزادی و جبر انسان ۸۷
- اسلام، دین حکومت ۸۷
- مکتب‌ها و مذهب‌های تخطیری ۸۸
- تفکر و تدبیر اسلامی ۸۹
- نظام تربیتی اسلام، ضامن نجات بشریت ۸۹
- تربیت اسلامی، رفع‌کننده نظام طبقاتی ۹۰
- صلح بر اساس عدالت اجتماعی و کرامت انسانی ۹۰
- دعوت، نه شمشیر ۹۱
- جنگ بر ضد خرافه و انحراف ۹۲
- جنگ با اختناق فکری ۹۳
- برخورد فیزیکی، ضرورت هر مکتب جهانی ۹۴
- انگیزه جهاد، انگیزه عمیق و انسانی ۹۵
۹. انسان و عنصر عدالت ۹۷
- آهنگ هماهنگ آفرینش ۹۷
- سرچشمه فضایل، وحدت و هم‌دلی ۹۷
- قرار گرفتن در جایگاه واقعی اجتماع ۹۸
- عدالت‌گریزی، سنگ بنای حسادت در جامعه ۹۸
- پیش‌نیاز تربیت اخلاقی جامعه ۹۸

۹۹ عدالت خلیفه خداوند
۹۹ ستمگری و تعدی از مرز
۱۰۱ ۱۰. انسان، عقل و اشراق
۱۰۱ نقص ادراکات حسی انسان
۱۰۱ معمای هستی و فرمول حسی
۱۰۲ تفسیر حقایق وجود انسان
۱۰۲ کشش درونی و تفسیر مادی
۱۰۳ تجربه و انکار
۱۰۴ ندیدن گیتی با عینک رنگی
۱۰۴ دامنه شناخت بشر
۱۰۵ مبنای معرفت
۱۰۵ چراغ راه ظلمت
۱۰۶ میزان سعادت و شقاوت
۱۰۶ اسلام و عقل
۱۰۷ ناکافی بودن عقل
۱۰۷ ناکارآمدی وجدان به تنهایی
۱۰۸ ایمان، تکیه‌گاه عقل و وجدان
۱۰۹ دیدن حقیقت با عینک باطن
۱۱۱ ۱۱. انسان و خود بی‌نهایت
۱۱۱ «خودشناسی» گوهر بازار آفرینش
۱۱۲ گام نخست تقویت و تکمیل شخصیت
۱۱۲ مهم‌ترین اصل بهداشت روانی
۱۱۳ رابطه خدا فراموشی و خود فراموشی
۱۱۴ شکستن غرور و خودشناسی
۱۱۴ خودپسندی، بزرگ‌ترین آفت مسیر سعادت
۱۱۵ شباهت خودپرست با کرم ابریشم
۱۱۵ اختیاری بودن تکامل معنوی
۱۱۵ آثار نوع نگاه به جهان
۱۱۶ پیشرفت و پسرفت اخلاقی
۱۱۶ نقش اراده در آینده و آرمان

- نوع نگاه به دنیا ۱۱۸
۱۲. انسان، اخلاق و اجتماع ۱۱۹
- نیاز به محبت ۱۱۹
- اصلاح جامعه بشر، ثمره اصلاح فردی ۱۲۰
- اصلاح خود مقدم بر اصلاح جامعه ۱۲۰
- رشد فضیلت‌های عامه مردم در جامعه سالم ۱۲۱
- حس مسئولیت، ضامن بقای جامعه ۱۲۲
- شادی حقیقی از آن انسان وظیفه‌شناس ۱۲۲
- بقای جامعه، مستلزم انقلاب روحی و مردمی ۱۲۳
- حکومت نیکوکار و پاک‌سرشت بر دل‌ها ۱۲۴
- انحطاط جامعه عهد شکن ۱۲۴
- فقدان تسلیحات اخلاقی، عامل فروپاشی جوامع بشری ۱۲۵
- سکوت در برابر ناهنجاری‌های اجتماعی ۱۲۵
- نفاق، خطر بزرگ اجتماع ۱۲۶
- غیبت، خط بطلان بر حس اعتماد ۱۲۶
- زیاده‌خواهی انسان متکبر ۱۲۷
- آتش جامعه‌سوز متکبران ۱۲۸
۱۳. انسان و رستاخیز انسان ۱۲۹
- کمال واقعی ۱۲۹
- طبیعی بودن رستاخیز ۱۲۹
- پایان‌پذیری این دنیا ۱۳۰
- تشویق و تهدید برای تکامل نهایی ۱۳۱
- دشواری درک کيفر و پاداش اخروی ۱۳۱
- عشق به مرگ ۱۳۲
- آخرت‌گریزی، عیب اساسی قوانین بشری ۱۳۲
- اعتقاد به معاد، تنها راه نجات از بن بست ۱۳۳
- آخرت باوری، مفهوم‌بخشی واقعی به زندگی ۱۳۴
- یک سلول، حاوی تمام ویژگی‌ها ۱۳۴
- خلق انسان از یک تک سلولی ۱۳۶
- روح، شاهکار عظیم خلقت ۱۳۶

۱۳۹	۱۴. انسان و مکتب‌های مادی
۱۳۹	فقدان آزادی در دو اردوگاه شرق و غرب
۱۳۹	واژه‌های میان‌تهی در غرب
۱۳۹	تناقض فطرت با اجتماع
۱۴۰	بزرگ‌ترین اشتباه غرب
۱۴۱	نقد منصفانه
۱۴۲	پرده برداری از لایه‌های پنهان و سمی غرب
۱۴۵	امید و اخلاق در غرب فرهنگی و غرب جغرافیایی
۱۴۶	بازگشت به فطرت دینی
۱۴۷	تخریب چهره اسلام از سوی ارباب کلیسا
۱۴۷	تقابل اسلام اصیل و مسیحیت تحریف شده
۱۴۸	غلبه فضل بر فرشته فضیلت
۱۴۸	ناکارآمدی نظامات اجتماعی بشری
۱۴۹	سرانجام نگاه مادی‌گرایان
۱۵۰	ناشکیبایی و تحجر تحلیلی، آفت پیروان مکتب‌های مادی
۱۵۰	شکست افکار مادی‌گرایان از فطرت خدایی
۱۵۱	غرب در سراسیمگی سقوط و فرو پاشی
۱۵۱	برچیده شدن طومار تمدن کنونی
۱۵۲	درد بشر امروز، فراوانی راه فرا روی او
۱۵۳	رهنمودهایی چند از استاد آیه‌الله سیدمجتبی موسوی لاری
۱۵۴	کارآیی اعتقاد به نصرت خدا
۱۵۴	رسیدن به پاسخ‌ها تنها در چهارچوب جهان‌بینی توحیدی است
۱۵۵	درک جهان هستی، نیاز به نیروی جهش‌آمیز دارد
۱۵۵	وابستگی بیرونی و اسارت درونی
۱۵۶	خوش‌بختی در گرو کنترل هوس
۱۵۶	آزادی از یک چیز، مستلزم آزادی از چیزی دیگر
۱۵۷	هدایت در راست‌گویی
۱۵۷	خاموشی وجدان با دروغ‌گویی
۱۵۸	تمام نشدن سرمایه درونی
۱۵۸	نشیندن ندای فطرت
۱۵۹	رمز ماندگاری فطرت

- ۱۵۹ بازتاب عمل
- ۱۶۰ آثار اندیشه بد، بذری است که روزی ثمر می‌دهد.....
- ۱۶۰ اخلاق رسیدن به قله
- ۱۶۱ آثار سوء ثروت فراوان
- ۱۶۱ آرامش در شناخت دنیا.....
- ۱۶۲ هدف خلقت در شکل‌گیری شخصیت به سوی کمال
- ۱۶۳ نیاز روح به تمرین
- ۱۶۳ صیقل دادن آئینه فکر و عقل
- ۱۶۴ به عمل کار برآید
- ۱۶۵ محبت، کلید دل مردم.....
- ۱۶۵ ارزش دوستی
- ۱۶۶ محبوبیت در گروه خوش خلقی
- ۱۶۶ بد خلقی، آفت سعادت انسان
- ۱۶۶ عفو و گذشت از هم‌دیگر
- ۱۶۷ تضييع عمر با مقابله به مثل
- ۱۶۸ نقش صمیمیت در زندگی مادی و معنوی
- ۱۶۸ پایان خصومت‌ها و آغاز دوستی‌ها
- ۱۶۸ تفاوت خوش‌بینی و خوش باوری
- ۱۶۹ خوش‌بینی، ضامن امنیت زندگی
- ۱۷۰ دوراندیشی، قطب‌نمای حرکت
- ۱۷۰ فکر، راه فرار از تاریکی
- ۱۷۰ ثروت زوال ناپذیر
- ۱۷۱ شهرت با افتخار، نه با انزجار
- ۱۷۱ روح بلند و همت بلند
- ۱۷۲ زندگی با واقعیت‌ها، نه با خیال‌های فردا.....
- ۱۷۳ تلاش، تنها راه رسیدن به قله علم و کمال
- ۱۷۳ حجاب خودشناسی
- ۱۷۴ نگاه نو به پدیده‌ها
- ۱۷۴ شناخت رذایل پنهانی
- ۱۷۵ رسوخ صفات در قلب
- ۱۷۵ دروغ، پناهگاه افراد ترسو و ناتوان

۱۷۶ حسود، مخالف آسایش دیگران
۱۷۶ احساس روزافزون احتیاج در حریص
۱۷۶ علف‌های هرز جامعه
۱۷۷ انسان بدبین، گرفتار در پیله خود
۱۷۷ بدترین آسیب
۱۷۸ حدّ گفتار و رفتار
۱۷۸ انتقادپذیری
۱۷۹ انتقاد غیر عادلانه، سدی در برابر اصلاح و تحول
۱۷۹ تجلیل منصفانه، تکریم دوجانبه
۱۷۹ شلاق تکامل
۱۸۰ برتری آزادی بیان بر آزادی اندیشه
۱۸۱ انقلاب فکری و اجتماعی، نیازمند شهادت
۱۸۱ قله طلایی سلامت نفس
۱۸۲ درک خصوصیات متفاوت هر مذهب
۱۸۲ کتاب قابل مطالعه
۱۸۳ هموار کردن راه دیگران
۱۸۴ صعود در سایه تلاش و تربیت
۱۸۵ شکست و پیروزی در پی اندیشه
۱۸۵ سرمشق‌گیری از شکست‌ها
۱۸۶ شکست، پلی برای پیروزی
۱۸۷ فرد را از زندگی اجتماعی باید شناخت
۱۸۸ دیدگاه انسان موحد، نسبت به مصایب
۱۸۹ نتیجه لذت‌جویی
۱۹۰ پذیرش واقعیات
۱۹۰ سختی‌ها و مصایب، جزئی از زندگی
۱۹۱ برخورد صحیح با نارسایی‌ها
۱۹۲ فراموش کردن شکست‌ها